

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Press country profile
Fiche pays pour la presse

Son güncelleme: Temmuz 2019

Türkiye

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini 1954'te Onayladı

Ulusal hâkim: Saadet Yüksel

[Hâkimlerin Özgeçmişleri](#) AİHS'in İnternet sitesinde mevcut

Önceki hâkimler: Kemal Fikret Arık (1959 -1965), Suat Bilge (1966-1972), Ali Bozer (1973-1977), Feyyaz Gölcüklü (1977-1998), Rıza Türmen (1998-2008), Işıl Karakaş (2008-2019)

[1959'den bu yana Mahkeme hâkimlerinin listesi](#)

Mahkeme, 2018 yılında Türkiye'ye ilişkin 7,109 başvuruyu ele aldı. Bu başvuruların 6,789'u kabul edilemez bulundu ya da kayıttan düşürüldü. Verilen 146 kararın (320 başvuruya ilişkin) 140'ında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin en az bir kez ihlal edildiğine karar verildi.

İşlem gören başvurular	2017	2018	2019*
Adli oluşumlara iletilen başvurular	25938	6700	3406
Hükümet'e bildirilenler	1005	805	829
Kabul edilemez bulunan ya da kayıttan düşürülen başvurular:	31053	7109	2738
- Kabul edilemez bulunan veya kayıttan düşürülen (Tek Hâkim)	29556	5669	2276
- Kabul edilemez bulunan veya Kayıttan düşürülen (Komite)	424	1086	251
- Kabul edilemez bulunan veya kayıttan düşürülen (Daire)	83	34	49
- Karar verilen başvurular:	990	320	162

* Ocak - Temmuz 2019

Mahkeme'nin adli oluşumuna ve usule ilişkin bilgi için, bakınız [Mahkeme'nin internet sitesi](#). Geçici tedbirlerle ilgili istatistiklere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

01/07/2019 itibarıyla Mahkeme önünde bekleyen başvurular	
Bekleyen toplam başvuru*	8530
Adli oluşumlar önünde bekleyen başvurular	
Tek hâkim	625
Komite (3 hâkim)	4199
Daire (7 hâkim)	2905
Büyük Daire (17 hâkim)	1

*tamamlanmış başvuru formlarının henüz teslim edilmediği başvurular dâhil

Türkiye ve ...

Yazı İşleri

Yazı İşleri'nin görevi, Mahkeme'nin yargısal görevlerini yerine getirmesinde hukuki ve idari destek sunmaktır. Avukatlar, idari ve teknik personeller ve çevirmenlerden oluşmaktadır. Halihazırda Yazı İşleri'nde **643** kişi çalışmaktadır.

Kaydadeğer davalar ve verilen kararlar

Büyük Daire

Kıbrıs / Türkiye

10.05.2001 (ilke karar)¹

Kıbrıs'ın bölünmesinden sonra Kuzey Kıbrıs'taki duruma ilişkin 1994'te devletler-arası başvuru yapıldı.

Kıbrıslı Rumların ve yakınlarının kaybedilmesine ilişkin 2. maddenin (yaşam hakkı), 5. maddenin (özgürlük ve güvenlik hakkı) ve 3. maddenin (insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı) devam eden ihlali

Yerinden edilen insanların evleri ve mülklerine ilişkin 8. maddenin (özel hayata, aile hayatına, konut ve iletişim hakkına saygı hakkı) ve 1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin (mülkiyet hakkı) 13. maddeyle (etkili başvuru yolu hakkı) bağlantılı olarak devam eden ihlali

Kıbrıslı Rumların Kuzey Kıbrıs'ın Karpas bölgesinde yaşam koşulları nedeniyle 9. maddenin (düşünce, inanç ve din özgürlüğü), 10. maddenin (ifade özgürlüğü), 1 Numaralı Protokol'ün 2. maddesinin (eğitim hakkı), 3., 8., 13. maddelerin ve 1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin devam eden ihlali

O dönemde Kuzey Kıbrıs'taki sivil Türkleri yargılamak için askeri mahkemelere yetki verilmesi nedeniyle 6. maddenin (adil yargılanma hakkı) ihlali

1 Ayrıca, aynı davada adil tazminata ilişkin Büyük Daire'nin 12 Mayıs 2014 tarihli kararına bakınız. Bu kararda Mahkeme, 10 Mayıs 2001'de verilen ilk kararın üzerinden geçen zamanın Mahkeme'yi Kıbrıs Hükümeti'nin tazminat taleplerini incelemekten alıkoymadığına karar vermiştir. Türkiye'nin kayıp kişilerin yakınlarının çektiği manevi acılar nedeniyle 30.000.000 Euro ve Karnas Yarımadasında yaşayan kişilerin çektiği manevi acılar nedeniyle de 60.000.000 Euro ödemesine karar verildi. Mahkeme, bu miktarların mağdur kişilere Kıbrıs Hükümeti aracılığıyla Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin gözetimi altında ödenmesine karar verdi.

Öneryıldız / Türkiye

30.11.2004

İstanbul dışında gecekondü mahallesinde çöp dökme alanının yakınlarındaki evlerin metan gazı patlamasının ardından yanması. Başvurucunun ailesinden dokuz kişinin hayatını kaybetmesi nedeniyle 2. maddenin (yaşam hakkı) ihlali
1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin ihlali (mülkiyet hakkı)
13. madde ihlali (etkili başvuru yolu hakkı)

Mamatkulov ve Askarov / Türkiye

04.02.2005

ERK muhalefet partisi üyesi iki kişinin 1999 yılında Özbekistan'a sınır dışı edilmesi
34. madde ihlali (bireysel başvuru hakkı)
Mahkeme tarafından İç Tüzük'ün 39. maddesi (geçici tedbirler) uyarınca yeni bir karara kadar başvurucuların sınırdışı edilmemesini isteyen geçici tedbir kararının yerine getirilmemesi nedeniyle Türkiye, Sözleşme'nin 34. maddesindeki yükümlülüklerini ihlal etti.

Öcalan / Türkiye

12.05.2005

Türkiye topraklarının bir bölümünün bölünmesi için eylemler tasarlamaktan ölüm cezası ile cezalandırılan bir kişinin tutuklanması ve Türkiye'ye nakil koşulları. Adil olmayan bir yargılama sonunda verilen ölüm cezası nedeniyle 3. madde ihlali de dâhil olmak üzere birçok ihlal

Leyla Şahin / Türkiye

10.11.2005

Üniversitede İslami başörtüsü taktığı için verilen disiplin cezaları.

9. maddeden ihlal yok (düşünce, inanç ve din özgürlüğü)
1 Numaralı Protokol'ün 2. maddesinden ihlal yok (eğitim hakkı)
8. maddeden ihlal yok (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı)
10. maddeden ihlal yok (ifade özgürlüğü)
14. maddeden ihlal yok (ayrımcılık yasağı)

Yumak ve Sadak / Türkiye

08.07.2008

Genel seçimler için %10 seçim barajı getirilmesi.

Avrupa'da bu konuda bir standart olmaması nedeniyle ve Devlet'in takdir yetkisi gereği 1 Numaralı Protokol'ün 3. maddesinden ihlal yok (serbest seçim hakkı)

Demir ve Baykara / Türkiye

12.11.2008

Bir sendikanın yaptığı toplu sözleşmenin geriye dönük olarak iptal edilmesi / başvuruculara sendika kurma yasağı getirilmesi.

Başvurucuların, belediye görevlilerinin sendika kurma haklarına yönelik müdahaleden dolayı 11. maddenin ihlali (toplama ve dernek kurma özgürlüğü)

Tüm Bel Sen sendikası ile işveren yetkililer arasında toplu sözleşme görüşmelerinin ardından imzalanan toplu sözleşmenin geriye dönük olarak iptal edilmesi nedeniyle Sözleşme'nin 11. maddesinin ihlali

Salduz / Türkiye

27.11.2008

Yaşına rağmen, devlet güvenlik mahkemelerinin yetkisine giren bir suçtan dolayı gözaltındayken başvurucunun avukata erişim hakkının sınırlandırılması.

Madde 6 § 1 (adil yargılanma hakkı) ile bağlantılı olarak Madde 6 § 3 (c) (kişinin kendi seçtiği avukatla savunulması hakkı) ihlali

Varnava ve Diğerleri / Türkiye

18.09.2009

1974'te Kuzey Kıbrıs'ta düzenlenen askeri operasyonlar sırasında Türk ordusu tarafından yakalanıp gözaltına alınan dokuz Kıbrıs vatandaşının kaybolması.

2. maddenin (yaşam hakkı) ve 3. maddenin (insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı) devam eden ihlali

Kayıp iki kişi için 5. maddenin (özgürlük ve güvenlik hakkı) devam eden ihlali

Kayıp diğer yedi kişi için 5. maddeden ihlal yok

Kart / Türkiye

03.12.2009

Başvurucunun sahip olduğu yasama dokunulmazlığı nedeniyle hakkında açılan ceza davasında kendisini savunamadığı iddiası

Madde 6 § 1 ihlali yok (adil yargılanma hakkı)

Serife Yiğit / Türkiye

02.11.2010

Resmi nikâhı olmayan ancak dini nikâhla evli olduğu eşi ölünce başvurucuya eşinin sosyal güvenlik yardımlarını almasına izin verilmemesi

1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesiyle (mülkiyetin korunması) bağlantılı olarak 14. maddeden (ayrımcılık yasağı) ihlal yok

8. maddeden ihlal yok (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı)

Sabri Günes / Türkiye

24.05.2011

Bu kararda Mahkeme, altı aylık süre sınırı (Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası) gereğince, bu süre sınırının başlangıç ve bitiş tarihini belirlemiştir. Mahkeme'nin çeşitli yaklaşımların görüldüğü yerleşik içtihadına göre altı ay kuralı özerktir ve bireysel başvuru hakkının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak için her davanın olaylarına göre yorumlanması ve uygulanması gerekmektedir. Birçok durumda Mahkeme, altı aylık süre sınırının her taraf devletin iç hukukunda öngörülen şartlara göre değil, Sözleşme'deki kriterlerle uyumlu bir şekilde hesaplandığını belirtmiştir. Mahkeme, davanın esasını inceleyememiştir.

Nejdet Şahin ve Perihan Şahin / Türkiye

20.10.2011

Tamamlayıcı emeklilik sistemine ilişkin taleplerle ilgili davalarda idare mahkemeleri ile askeri yüksek idare mahkemelerinin içtihatları arasında farklılık olması.

Madde 6 § 1 ihlali yok (adil yargılanma hakkı). Aynı devletin iki farklı yüksek mahkemesinin içtihadında farklılık olması Sözleşme'yi ihlal etmez.

Aksu / Türkiye

15.03.2012

Romanlarla ilgili bir kitapta geçen bir bölümün ve iki sözlükteki tanımın saldırgan ve ayrımcı olduğu iddiası.

8. maddeden ihlal yok (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı)

Mustafa Tunç ve Fecire Tunç / Türkiye

14.04.2015

Jandarmanın güvenliğini sağladığı özel bir petrol şirketine ait arazide askerlik hizmetini yaptığı sırada Cihan Tunç adlı gencin ölümü.

2. maddeden ihlal yok (yaşam hakkı)

İzzettin Doğan ve Diğerleri / Türkiye

26.04.2016

Dava, Alevi inancına sahip (inanan sayısına göre ülkenin en büyük ikinci inancı) başvurularda ağırlıklı olarak Sünnilere hizmet veren yerel makamların dini hizmet vermeyi reddettiği iddiasına ilişkindir.

9. maddenin ihlali (din özgürlüğü)

9. maddeyle bağlantılı olarak 14. maddenin (ayrımcılık yasağı) ihlali

Güzelyurtlu ve Diğerleri / Kıbrıs ve Türkiye

29.01.2019

Dava, Kıbrıslı Türk olan üç Kıbrıs vatandaşının 2005 yılında Kıbrıs Hükümeti tarafından kontrol edilen bölgedeki ölümüne ilişkin başlatılan soruşturmaya ilgilidir. Öldüren kişiler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ("KKTC") kaçmıştır. Kıbrıs Hükümeti ve KKTC dâhil Türk Hükümeti ölümlere ilişkin paralel soruşturmalar yürütmüştür. Bütün soruşturmalar 2008 yılında çıkmaza girmiştir.

Kıbrıs tarafından 2. madde ihlali yok

Türkiye tarafından 2. maddenin ihlali

Kaydadeğer davalar, verilen ihlal ve kabul edilemezlik kararları

Daire

Yaşam hakkıyla ilgili davalar
(Madde 2)

2. maddenin ihlali

Öneryıldız / Türkiye

30.11.2004

Büyük Daire kararı (bakınız sayfa 3)

Isaak / Türkiye ve Solomou / Türkiye

24.06.2008

Başvurucuların yakınlarının Yunanistan-Kıbrıs eyleminde ve Lefkoşa'nın doğusundaki Birleşmiş Milletler tampon bölgesindeki eylemde öldürülmeleri.

Opuz / Türkiye

09.06.2009

Bir adamın yıllar süren saldırılarına ve yaralamalarına maruz kalan eşi ve kayınvadelişinin çok sayıda şikâyetine ve soruşturma makamları tarafından açılan ceza yargılamalarına rağmen adamın kayınvadelişini öldürmesi.

Mahkeme, ev içi şiddetle ilgili bir davada ilk kez 14. maddenin ihlaline ve başvuru ve annesi tarafından çekilen acının toplumsal cinsiyet temelli olduğuna ve kadınlara yönelik bir ayrımcılık oluşturduğuna karar verdi.

Beyazgül / Türkiye

15.09.2009

İran sınırında görevde olan jandarmaların açtığı uyarı ateşinden kaçarken ölen 21 yaşındaki adam. (özellikle, sınırda güvenlik güçleri tarafından yürütülen operasyonlarla ilgili hukuka referansla)

Oyal / Türkiye

23.03.2010

Yetkililerin, doğumunda kan nakli sonucunda HIV kapalı genç erkek çocuğuna yaşam boyu tedavi sağlamayı reddetmesi.

[Dink / Türkiye](#)

20.09.2010

Aşağıdaki ifade özgürlüğü başlığına bakınız.

[İsmail Altun / Türkiye](#)

21.09.2010

Başvurucunun, 83 mahpusun açlık grevine son vermeleri için düzenlenen operasyonda açılan ateşle yaralanması. ("F Tipi" cezaevleri planını protesto etmek için açlık grevine başlayan mahpusların olduğu 20 cezaevine 19 Aralık 2000 tarihinde eş zamanlı olarak güvenlik güçleri tarafından müdahalede bulunulmuştur.)

[Coşelav / Türkiye](#)

09.10.2012

Bir çocuğun yetişkin cezaevinde intihar etmesi.

[Aydan / Türkiye](#)

12.03.2013

Şiddet içeren bir gösteri sırasında jandarma tarafından açılan ateş sonucu oradan geçen bir kişinin kazayla ölmesi.

[Mehmet Şentürk and Bekir Şentürk / Türkiye](#)

09.04.2013

Hamile bir kadının değişik hastanelerdeki tıbbi personel tarafından verilen bir dizi hatalı karar nedeniyle hayatını kaybetmesi ve durumunun kritik olduğunun bilinmesine rağmen acilen tedavi edilmemesi.

[Ataykaya / Türkiye](#)

22.07.2014

Bay Ataykaya'nın oğlunun yasadışı bir eylem sırasında polisin attığı göz yaşartıcı gazla hayatını kaybetmesi.

[Asiye Genç / Türkiye](#)

27.01.2015

Prematüre doğan bir bebeğin doğumdan birkaç saat sonra tedavi için kabul edilmediği hastanelerden bir diğerine nakli sırasında ambulansla hayatını kaybetmesi.

[Altuğ ve Diğerleri / Türkiye](#)

30.06.2015

Bayan Keşoğlu'nun özel bir hastanede damar içi enjeksiyonla verilen penisiline geliştirdiği alerjik tepki sonucunda 74 yaşında hayatını kaybetmesi.

[Özel ve Diğerleri / Türkiye](#)

17.11.2015

Türkiye tarihinde en çok ölümün meydana geldiği depremlerden biri olan 17 Ağustos 1999 depreminde başvurucuların aile üyelerinin Çınarcık'ta çöken binaların altında canlıyken hayatlarını kaybetmeleri.

[Civek / Türkiye](#)

23.02.2016

Dava, başvurucuların annesi Selma Civek'in başvurucuların babası tarafından öldürülmesiyle ilgilidir.

[Halime Kılıç / Türkiye](#)

28.06.2016

Dava, Bayan Kılıç'ın kızı Fatma Babatlı'nın dört kez şikâyet etmesine ve üç koruma ve uzaklaştırma kararı aldırmasına rağmen eşi tarafından öldürülmesine ilişkindir.

[Aydoğdu / Türkiye](#)

30.08.2016

Dava, Bay ve Bayan Aydoğdu'nun prematüre doğan ve solunum düzensizliği çeken kızlarını tedavi gördüğü hastanede hastane personelinin tıbbi ihmali nedeniyle kaybetmelerine ilişkindir.

[Karataş ve Diğerleri / Türkiye](#)

12.09.2017

Dava, Eylül 2007'de Türkiye'nin güneydoğusunda yaşanan silahlı saldırıya ilişkindir. Başvurucular, askerlerin akrabaları Bülent Karataş'ı öldürdüklerinden, aynı olayda başvuruculardan biri olan Rıza Çiçek'i ağır şekilde yaraladıklarından şikâyet etmiştir. Başvurucular, yetkililerin bu olaylarla ilgili etkili soruşturma yürütmediklerini ileri sürmüştür.

2. maddeden ihlal yok

[Horoz / Türkiye](#)

31.03.2010

"F-Tipi" cezaevlerini protesto etmek için açlık grevine katılan mahpusun ölümü.

[Berü / Türkiye](#)

11.01.2011

Tehlikeli oldukları bilinen sokak köpeklerinin saldırısına uğrayan çocuğun ölümü.

[Cavit Tınarlıoğlu / Türkiye](#)

02.02.2016

Dava, Bay Tınarlıoğlu'nun tatilde eğlence merkezindeyken denizde meydana gelen kazayda yaralanmasıyla ve devam eden yargılamalarla ilgilidir.

[Sarıhan / Türkiye](#)

06.12.2016

Dava, genç bir çobanın mayın patlaması sonucu ciddi bir şekilde yaralanmasıyla ilgilidir.

[Askerlik hizmeti sırasında intihar eden askerlerle ilgili davalar](#)

[Kılınç ve Diğerleri / Türkiye](#)

07.06.2005

[Abdullah Yılmaz / Türkiye](#)

17.06.2008

[Lütfi Demirci ve Diğerleri / Türkiye](#)

02.03.2010

[Servet Gündüz ve Diğerleri / Türkiye,](#)

11.01.2011

[Hüseyin Kaplan / Türkiye](#)

15.10.2013

Mahkeme [Zeki Köşebaşı ve Diğerleri / Türkiye](#) ve [Yeşilyurt / Türkiye](#) başvurularını kabul edilemez bulmuştur.

[Cezaevinde ölüm](#)

[Yurtsever ve Diğerleri / Türkiye](#)

08.07.2014

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Elci / Türkiye](#)

[Ahmet Tunç ve Diğerleri / Türkiye ve Tunç ve Yerbasan / Türkiye](#)

07.02.2019

Başvurular, güvenlik güçleri ile yasadışı silahlı bir örgüt olan PKK (Kürdistan İşçi Partisi) ile bağları olan silahlı gruplar arasındaki çatışmalardan sonra 14 Aralık 2005 tarihinde kesintisiz devam eden sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği Türkiye'nin güneydoğusundaki Cizre'de meydana gelen olaylarla ilgilidir.

Başvurular açıkça dayanaktan yoksun oldukları gerekçesiyle kabul edilemez bulundu. Mahkeme, Anayasa Mahkemesinin aynı olaylarla ilgili hala karar aşamasında olduğunu ya da Anayasa Mahkemesine veya diğer mahkemelere hiç başvuru yapılmadığı için

bu iki davadaki başvuruların iç hukuk yollarını tüketmediğine karar verdi.

İnsanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağıyla ilgili davalar (Madde 3)

3. maddenin ihlali

[Öcalan / Türkiye](#)

12.05.2005

Büyük Daire kararı (bakınız sayfa 3)

[Öcalan / Türkiye](#)

18.03.2014

Yasadışı bir örgüt olan Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK) kurucusu olan Bay Öcalan'ın şikâyeti, aldığı ömür boyu hapis cezasının azaltılamaz niteliği ve cezaevi koşullarıyla ilgilidir. (özellikle, sosyal olarak tecritte olması ve ailesiyle ve avukatlarıyla iletişimine getirilen sınırlamalar yönünden)

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Öcalan / Türkiye](#)

06.07.2010

Türkiye topraklarının bir bölümünün bölünmesi için eylemler düzenlemeyi ve silahlı bir grup teröristin eğitilmesini ve onlara liderlik edilmesini amaçlayan başvurucuya hapis cezası verilmesi.

12 Mayıs 2005 tarihli [kararında](#) Mahkeme, devlet güvenlik mahkemeleri önündeki yargılamanın 6. maddedeki yükümlülüklerle aykırı olduğuna karar verdi.

Mahkeme, Öcalan'ın yeni başvurusunu Türk yetkililerin yargılamanın yenilenmesini reddetmesinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmasını etkilemediğini, bunu denetlemenin Bakanlar Komitesinin görevi olduğunu belirterek kabul edilemez buldu.

[Öcalan / Türkiye](#)

27.09.2018

Başvuru, temel olarak 2008 yılında hüccesinde yapılan arama sırasında Abdullah Öcalan'ın kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

Başvuru, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur.

Camdereli / Türkiye

17.07.2008

Jandarmalar tarafından kötü muamelede bulunulması ve ceza yargılamasının yetersizliği.

Opuz / Türkiye

09.06.2009

(Yukarıdaki yaşam hakkı başlığına bakınız)

Abdolkhani ve Karimnia / Türkiye

22.09.2009

Halkın Mücahitleri Örgütü'nün eski üyelerinin İran ya da Irak'a sınırdışı edilmeleri halinde kötü muameleyle maruz kalma riski.

Abdolkhani ve Karimnia / Türkiye (no. 2)

27.07.2010

Mültecilerin üç ay boyunca polis karakolunun bodrumunda tutulmaları.

Gülizar Tuncer / Türkiye

21.09.2010

"F-Tipi" cezaevlerinde kalan kadınlara kartpostal göndermek için İstanbul'da postane önünde düzenlenen eylemi dağıtmak için güvenlik güçleri tarafından başvurucuya karşı güç kullanılması.

Üzer / Türkiye

21.09.2010

İkisi çocuk üç genç erkeğin gözaltında polisler tarafından kötü muameleyle maruz kalması ve sonrasında bunun polisler tarafından ört bas edilmesi.

Ebcin / Türkiye

01.02.2011

Başvurucunun yüzüne sokakta asit atılarak saldırıya uğraması ve yetkililerin insanları koruma yükümlülüğü ve saldırıdan sonra sürecin özenle yürütülmesi sorunu.

Yazgül Yılmaz / Türkiye

01.02.2011

Çocuk olan başvurucuya, yetkililere göre, saldırıya uğramadığından emin olmak için gözaltındayken jinekolojik muayene yapılması ve bu işlemi gerçekleştiren doktorların soruşturulmaması.

Saçılık ve Diğerleri / Türkiye

05.07.2011

Eskiden Burdur Cezaevinde (Türkiye) tutuklu olan Veli Saçılık ve diğer 24 Türk vatandaşı tarafından

5 Temmuz 2000 tarihinde gerçekleştirilen geniş kapsamlı operasyonla ilgili şikâyetle bulunulmuştur.

Ali Güneş / Türkiye

10.04.2012

2004 yılında İstanbul'da yapılan NATO zirvesini protesto eylemine katılan lise öğretmeninin polisler tarafından üstüne biber gazı sıkılması da kötü muameleyle maruz bırakıldığı şikâyeti.

Mahkeme özellikle şunları tespit etmiştir:

- 1) Yetkililerin Bay Güneş'in polisler tarafından yakalanmasından sonra biber gazı kullanmalarının bir gerekçesi yoktur; ve,
- 2) Başvurucunun bununla ilgili şikâyetlerine karşı etkili bir soruşturma yürütülmemiştir.

X / Türkiye (no. 24626/09)

09.10.2012

Eşcinsel mahpusun, koğuş arkadaşları tarafından zorbalığa ve tehditlere maruz kalmasından şikâyet ettikten sonra toplamda sekiz ayı aşkın bir süre tecritte tutulması.

Necati Yılmaz / Türkiye

12.02.2013

Başvurucunun yol açılışı seramonisinde Türkiye Başbakanı'na hakaret ettiği iddiasıyla başbakanın korumaları tarafından yaralanması.

Gülây Çetin / Türkiye

05.03.2013

Cinayet işlemekten önce tutuklanan daha sonra hüküm giyen başvurucu, ileri düzeyde kanser hastası olmasına rağmen cezaevinde tutulmasından şikâyet etmektedir.

İzci / Türkiye

23.07.2013

Bayan İzci, Dünya Kadınlar Günü'nde İstanbul'da düzenlene barışçıl gösteriye katıldığı için polislerin saldırısına uğradığından ve Türkiye'de polis şiddetinin hoşgörülendiğinden ve çoğu zaman cezasız bırakıldığından şikâyetçidir.

Mahkeme, toplanma özgürlüğü ve/veya güvenlik güçlerinin eylemler sırasında aşırı güç kullanımıyla ilgili Mahkeme önünde Türkiye'ye karşı bekleyen çok sayıda başvuru olduğunu hatırlatmıştır. Bu sorunun sistematik olduğunu düşünen Mahkeme, bu nedenle Türk yetkililerden gelecekteki benzer ihlalleri önlemek

amacıyla Sözleşme'nin 46. maddesindeki yükümlülükleriyle uyumlu genel önlemler almalarını istemiştir.

Gülizar Tuncer Günes / Türkiye

11.02.2014

Başvurucunun 2000 yılında polisler tarafından yakalandığında saldırıya uğradığı iddiaları.

Tüfekçi / Türkiye

22.07.2014

Başvurucu eylem sırasında polislerin kendisine karşı güç kullandığından şikâyet etmektedir.

Alpar / Türkiye

26.01.2016

Başvurucular kimlik kontrolü sırasında ve daha sonra karakolda ifade sırasında polisler tarafından kötü muameleye maruz kaldıklarını iddia etmektedir.

Enver Aydemir / Türkiye

07.06.2016

Dava, dini inançları sebebiyle Bay Aydemir'in askerlik hizmetini yerine getirmeyi reddetmesine ve ayrıca sonrasında hakkında başlatılan davalara ve bu reddi sebebiyle kötü muamele gördüğü iddialarına ilişkindir.

A.S. / Türkiye (no. 58271/10)

13.09.2016

Dava, başvurusunun İstanbul Maltepe'deki genç suçluların kaldığı cezaevinde tutukluyken cinsel saldırıya ve fiziksel şiddete maruz kalması ve tutukluluğunun hukukiliği ve süresiyle ilgilidir.

G.U. / Türkiye (no. 16143/10)

18.10.2016

Dava, o dönemde çocuk olan genç bir kadının (G.U.) o tarihte 62 yaşında olan üvey babası (M.S.) tarafından tecavüze ve cinsel saldırıya maruz kaldığı iddiasıyla ilgili şikâyetini içermektedir.

Ebru Dinçer / Türkiye

29.01.2019

Dava, güvenlik güçlerinin Aralık 2000'de İstanbul Bayrampaşa Cezaevi'nde düzenledikleri operasyonla ilgilidir. Kadınların kaldığı yatakhane çıkan yangınla Bayan Dinçer'in yüzü dâhil vücudunun çeşitli yerlerinde ciddi yanıklar olmuştur.

Gömi / Türkiye

19.02.2019

Dava, 2003 yılından beri psikotik hastalıkları olan başvurusunun devam eden tutukluluğuna ilişkindir.

Eski yasadışı örgüt üyelerinin sınırdışı edilmesiyle ilgili davalar

3. maddenin ihlali

Charahili / Türkiye, Keshmiri / Türkiye, Ranjbar ve Diğerleri / Türkiye ve Tehrani ve Diğerleri / Türkiye

13.04.2010

13.04.2010 tarihli kararında Mahkeme, Türkiye'nin bazı başvurusularını serbest bırakması ya da tutuklamaktan vazgeçmesi gerektiğine karar vermiştir.

Alipour ve Hosseinzadgan / Türkiye

13.07.2010

Ev içi şiddetle ilgili davalar

3. maddenin ihlali

M.G. / Türkiye (no. 646/10)

22.03.2016

Dava, evliliği sırasında ev içi şiddete maruz kalan M.G.'nin boşandıktan sonra aldığı tehditler ve devamındaki süreçle ilgilidir.

Kabul edilemez bulunan başvuru

İldem ve Diğerleri / Türkiye

15.02.2018

Dava, yakalama sırasında polis tarafından kötü muamele yapıldığı iddialarına dayanmaktadır.

Başvurucu, açıkça dayanaktan yoksun bulunarak kabul edilemez bulunmuştur.

Özgürlük ve güvenlik hakkıyla ilgili davalar (Madde 5)

5. madde ihlalleri

Pulatl / Türkiye

26.04.2011

Asker olan başvurucuya, özgürlüğünden mahrum bırakan disiplin cezası verilmesi

ve davasının herhangi bir yargısal organ tarafından incelenmemesi.

[Mahkeme, Türkiye için en uygun çözüm yolunun özgürlükten yoksun bırakmayı içeren disiplin cezalarının verilmesinin ve gözden geçirilmesinin yargısal bir organ tarafından yapılmasını güvence altına alacak bir yol oluşturulması olduğunu düşünmektedir.](#)

[Altınok / Türkiye](#)

29.11.2011

Tutuklulara ya da onların avukatlarına tutuk halinin devamına yapılan itirazın değerlendirilmesi sırasında savcının görüşünün tebliğ edilmesi ve tazminat yolunun bulunmaması. Türkiye bu **sistemik yasal soruna** bir çözüm bulmalıdır, böylece devam eden tutukluluğa itiraz edilebilecektir.

[Ağit Demir / Türkiye](#)

27.02.2018

Dava, o dönem çocuk olan Bay Demir'in bir eyleme katıldığı ve güvenlik güçlerine taş attığı için gözaltına alınmasına ilişkindir.

[Tarak ve Depe / Türkiye](#)

09.04.2019

Dava, sekiz yaşında bir çocuk olan Birtan Sinan Depe'nin gözaltına alınmasıyla ilgilidir. Depe, annesinin onu emanet ettiği komşusunun evine yapılan polis aramasının ardından karakola götürülmüştür. Burada en az bir gün boyunca tek başına tutulmuştur.

[Suç örgütü Ergenekon'u hedef alan gözaltılarla ilgili davalar](#)

[Nedim Şener / Türkiye ve Şık / Türkiye](#)

08.07.2014

Üyelerinin darbeye teşvik ettikleri gerekçesiyle 2013 yılında hapis cezasıyla cezalandırıldığı Ergenekon suç örgütüne yardım ve yataklık etmekle suçlanan araştırmacı gazetecilerin devam eden tutuklulukları.

[Mergen ve Diğerleri / Türkiye ve Ayşe Yüksel ve Diğerleri](#)

31.05.2016

Bu davalar, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (özellikle kız çocuklarının eğitimi geliştirmeyi amaçlayan ve öğrencilere burs veren bir dernek) üyelerinin

Hükümet'i güç ve şiddet kullanarak devirmeyi amaçlayan ve askeri darbe yapmayı planlayan eylemlere katıldıkları varsayılan üyeleri olan Ergenekon suç örgütünün üyesi oldukları şüphesiyle yakalanıp karakola götürülmeleri ve tutuklanmalarına ilişkindir.

[Erarslan ve Diğerleri / Türkiye](#)

19.06.2018

Dava, üyeleri olduğu varsayılan kişilerin Hükümet'i güç ve şiddet kullanarak devirecek eylemler gerçekleştirdiklerinden şüphelenilen Ergenekon olarak bilinen suç örgütüne yönelik ceza soruşturması kapsamında gözaltında tutulan başvuru sahipleriyle ilgilidir.

[Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından gözaltına alınan ve tutuklanan iki gazetecinin davaları](#)

[Mehmet Hasan Altan / Türkiye Şahin Alpay / Türkiye](#)

20.03.2018

Madde 5 § 1 ihlali

Madde 5 § 4 ihlali yok

[15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin ardından yapılan tutuklamalar](#)

[Alparslan Altan / Türkiye](#)

16.04.2019

Dava, Türk Anayasa Mahkemesi hâkiminin 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden sonra tutuklanmasıyla ilgilidir.

[Madde 5 § 1 ihlali - başvuru sahibinin ilk tutuklama kararının hukuka uygun olmaması nedeniyle ve](#)

[Madde 5 § 1 ihlali - başvuru sahibinin tutuklandığı anda suç işlediğine dair makul şüphe olmaması nedeniyle](#)

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Benli / Türkiye](#)

22.03.2018

Dava, Bay Benli'nin peşpeşe tutuklanmasının hukukiliğiyle ilgilidir. **Başvuru, kabul edilemez bulundu.**

6. maddeyle ilgili davalar

Adil yargılanma hakkı

6. maddenin ihlali

Göçmen / Türkiye

17.10.2006

Başvurucunun işkenceyle alınan ifadelerinin davada kullanılması.

Mehmet ve Suna Yiğit / Türkiye

17.07.2007

Başvurucu avukatla temsil edildiği için adli yardım talebinin reddedilmesi.

Fazlı Aslaner / Türkiye

04.03.2014

Danıştay önüne temyiz incelemesi için gelen davalarda Danıştay Dairesindeki karar görüşmelerine katılan bazı hâkimlerin daha sonra davanın önüne gittiği Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu'ndaki görüşmelere de katılmış olmaları.

Balta ve Demir / Türkiye

23.06.2015

Başvuruculara yargılamanın hiçbir aşamasında soru sormalarına imkân verilmeyen gizli tanık ifadelerine dayanılarak yasadışı örgüt üyeliğinden hapis cezası verilmesi.

Bursa Barosu Başkanlığı ve Diğerleri

19.06.2018

Dava, inşaat yapımına izin veren idari kararları ortadan kaldıran çok sayıdaki yargı kararının yerine getirilmemesi ve Avrupalı bir şirket tarafından (Cargill) Orhangazi'deki (Bursa'nın bir ilçesi) bir çiftliğe nişasta fabrikası yapılmasına ilişkindir.

Mahkeme, başvuruculardan sadece altısının başvurularını kabul edilebilir bulmuştur.

Hülya Ebru Demirel / Türkiye

19.06.2018

Dava, devlet tarafından işletilen elektrik dağıtım şirketinde güvenlik görevlisi olarak çalışmasına izin verilmemesi nedeniyle başvurucunun cinsiyet temelli ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

Kursun / Türkiye

30.10.2018

Dava, gaz patlaması nedeniyle zarar gören mülkü için başvurucunun tazminat talebine ilişkindir. Başvurucu, bu durumla ilgilenen Devlet'in ona adil bir yargılama vermediğini ve mülkiyet hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

6. maddeden ihlal yok

Eker / Türkiye

24.10.2017

Bu dava, gazete sahibinin (Bay Eker) gazetede yazılan ve basılan makalenin düzeltilmesi için yazılan cevabı basma yükümlülüğüne ilişkindir. Cevap, Sinop Gazeteciler Derneği tarafından, Bay Eker'in makalesinde yer verdiği eleştirilere cevaben yazılmıştır.

Kabul edilemez başvurular

Öcalan / Türkiye

06.07.2010

Türkiye topraklarının bir bölümünün bölünmesi için eylemler düzenlemeyi ve silahlı bir grup teröristin eğitilmesini ve onlara liderlik edilmesini amaçlayan başvurucuya hapis cezası verilmesi.

12 Mayıs 2005 tarihli [kararında](#) Mahkeme, devlet güvenlik mahkemeleri önündeki yargılamanın 6. maddedeki yükümlülüklerle aykırı olduğuna karar verdi.

Mahkeme, Öcalan'ın yeni başvurusunu Türk yetkililerin yargılamanın yenilenmesini reddetmesinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararlarının uygulanmasını etkilemediğini, bunu denetlemenin Bakanlar Komitesi'nin görevi olduğunu belirterek kabul edilemez buldu.

Mahkemeye erişim hakkı

Kabul edilemez bulunan başvuru

Bıdık / Türkiye

15.12.2016

Dava, bir kanunun yürürlüğe girmesinin ardından okul müdürü olan Bayan Bıdık'ın işine son verilmesiyle ilgilidir.

Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için kabul edilemez bulunmuştur. (Sözleşme Madde 35 §§ 1 ve 4)

Kendi seçtiği avukatla temsil hakkı

6. madde ihlalleri

Göztındayken avukata erişimle ilgili davalar

Salduz / Türkiye

27.11.2008

Büyük Daire kararı (bakınız sayfa 1)

Dayanan / Türkiye

13.10.2009

Ayrıca susma hakkıyla ilgili

Gökbulut / Türkiye

29.03.2016

Dava, yasadışı örgüt üyeliğinden hapis cezası alan Bay Gökbulut'un, beyanlarına dayanılarak ceza verilen tanıklara soru sorma imkânı bulamaması ve göztındayken avukat yardımından mahrum bırakılmasıyla ilgilidir.

Tercüman yardımından faydalanma hakkı

6. madde ihlali

Baytar / Türkiye

14.10.2014

Ülkenin resmi dilini yeterince anlayamayan kişiye göztında ifade verirken tercüman desteği sağlanmaması

Makul bir süre içinde adil bir duruşma yapılması hakkı

6. madde ihlalleri

Göçmen / Türkiye

17.10.2006

('adil yargılanma/duruşma hakkı' başlığı altındaki davaya bakın)

Alkın / Türkiye

13.10.2009

Ortabağ köyünün yakınlarında diğer çocuklarla oynarken mayına basan kızın 11 yaşındayken bacağının ampüte edilmesiyle ilgili tazminat davasının süresi.

Ümmühan Kaplan / Türkiye

20.03.2012 (pilot karar) ²

Bazı arazilerle ilgili başvurunun babasının 1970'te açtığı davaların babası ölene kadar devam etmesi.

Mahkeme, yargılamanın uzunluğuyla ilgili benzer genel problemler taşıyan bütün davalar hakkında şunları söylemiştir:

- Türkiye, bir yıl içinde, bugünden 22 Eylül 2012 tarihine kadar yapılacak başvurular ve halihazırda bekleyen başvurular için uygun ve yeterli çözüm sağlayacak etkili bir başvuru yolu oluşturmak zorunda;

- Bu bir yıllığına ertelenebilir: Türkiye Hükümeti'ne henüz bildirilmeyen başvurular (31 Aralık 2011 itibarıyla 2.373 başvuru) ve bugünden 22 Eylül 2012 tarihine kadar yapılacak başvurular;

- Mahkeme, Hükümet'e bildirilen 330 bekleyen davayı normal usul altında incelemeye devam etme hakkını saklı tutmaktadır.

Behçet Taş / Türkiye

10.03.2015

Başvurucunun mayın patlaması sonucu yaralanması ve başvuru tarafından açılan tazminat davasının adilliği ve süresi.

Mehmet Günay ve Güllü Günay / Türkiye

20.02.2018

Dava, Bay ve Bayan Günay'ın kızlarının hastanede geçirdiği ameliyattan on gün sonra hayatını kaybetmesi nedeniyle tıbbi ihmal iddialarına ilişkindir.

² 2004 yılından bu yana Mahkeme, bazı ülkelerdeki sistematik ya da yapısal sorunlardan kaynaklanan çok sayıda davaya cevap olarak pilot-karar usulünü geliştirmiştir. 2004 yılından bu yana Mahkeme, bazı ülkelerdeki sistematik ya da yapısal sorunlardan kaynaklanan çok sayıda davaya cevap olarak pilot-karar usulünü geliştirmiştir. Bu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ihlalinin altında yatan davaların altında yatan yapısal sorunların tek bir kararla tespit edilmesini ve bu durumların çözümünü sağlayacak iyileştirici önlemler alınmasını da içerir. Pilot karar usulü yalnızca Mahkeme kararlarının gerektirdiği gerekli bireysel ve genel önlemlerin taraf devletler tarafından etkili bir şekilde yerine getirilmesini sağlamayı amaçlamaz, aynı zamanda Sözleşme sisteminin alt yapısını oluşturan ikincillik prensibini de güçlendirerek, taraf devletin iç hukuktaki benzer yapısal sorunlardan kaynaklanan çok sayıda bireysel davayı çözmesini de sağlar.

Yılmaz / Türkiye

04.06.2019

Dava, Bay Yılmaz'ın sınavı kazanmasına rağmen yurtdışındaki öğretmenlik işi için Eğitim Bakanlığı tarafından atamasının yapılmamasıyla ilgilidir. Bay Yılmaz atamamasının yapılmamasının kendisinin ve eşinin özel hayatıyla ilgili nedenlerle reddedildiğini iddia etmektedir.

Kabul edilemez bulunan başvuru

Müdür Turgut ve Diğerleri / Türkiye

26.03.2013 (decision on the admissibility)

Başvurucular, terör örgütleriyle bağlantılı oldukları şüphesiyle İstanbul'da gözaltına alınmıştır.

Bu davada Mahkeme, 6384 Sayılı Kanun'un 20 Mart 2012 tarihli Ümmühan Kaplan / Türkiye kararında (no. 24240/07) uygulanan pilot karar usulünün doğrudan ve uygulamalı bir sonucu olduğuna ve uzun süren yargılamalara ilişkin şikâyetlere çözüm bulma amacı taşıdığına karar vermiştir.

Başvurucular şikâyetlerini Mahkeme'ye iletmeden önce söz konusu kanun yürürlükte olmasa da, Mahkeme, yargılamaların mevcut aşamasında artık yürürlükte olan hukuk yolunun etkili ve erişilebilir olmadığını belirtecek bir konumda olmadığını beyan etmiştir. Dolayısıyla başvurucuların şikâyeti iç hukuk yollarının tüketilmemiş olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

Adil duruşma hakkı ve silahların eşitliği

6. madde ihlali yok

Diriöz / Türkiye

31.05.2012

Başvurucu duruşma salonunda kendisi ve avukatının Cumhuriyet Savcısı'nın fiziki olarak oturduğu yerden aşağıda bulunduğu halde Cumhuriyet Savcısı'nın yüksekte bulunması kuralının silahların eşitliği ilkesine aykırı olduğundan şikâyet etmektedir.

Özel hayata ve aile hayatına saygı hakkıyla ilgili davalar (Madde 8)

8. madde ihlalleri

Mentes ve Diğerleri / Türkiye

28.11.1997³

Haziran 1993'te güvenlik güçleri ile yasadışı örgüt olan PKK (Kürsitan İşçi Partisi) arasında Türkiye'nin güneydoğusunda başlayan çatışmalar kapsamında güvenlik güçleri tarafından yürütülen operasyonda evlerin yakılması.

Y.F. / Türkiye (no. 24209/94)

22.07.2003

Yasadışı PKK örgütüne yardım ve yataklık ettiği şüphesiyle gözaltındaki bir kişiye karakolda zorla jinekolojik muayene yapılması.

Fazıl Ahmet Tamer / Türkiye

05.12.2006

Mahpusların yazışmalarının sansürlenmesi.

Güzel Erdağöz / Türkiye

21.10.2008

Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan sözlükte yer almayan 'yöresel bir kelime' olduğu için kişinin soyadının okunuşunun düzeltilmesi isteminin mahkemeler tarafından reddedilmesi.

Mustafa ve Armağan Akın / Türkiye

06.04.2010

Erkek ve kız kardeşlerin ebeveynlerinin boşanmasından sonra ayrılması (baba oğlunun, anne kızının velayetini almaya hak kazanmıştır).

Perişan ve Diğerleri / Türkiye

20.05.2010

Diyarbakır cezaevindeki tutukluların 24 Eylül 1996'da güvenlik güçlerince düzenlenen operasyonda yaralanması ya da öldürülmesi.

Özpınar / Türkiye

19.10.2010

Bir hâkimin Hâkim Savcılar Yüksek Kurulu tarafından özel hayatı gerekçesiyle ihraç edilmesi (bir avukatla ilişkisi olduğu ve uygun olmayan kıyafetler giyip makyaj yaptığı gibi iddialar)

³ Aynı davada, 24 Temmuz 1998 tarihli [kararında](#) Mahkeme adil tazmin konusunda karar verdi.

Mehmet Nuri Özen ve Diğerleri / Türkiye

11.01.2011

Mahpusların Türkçe'den başka dilde yazılmış mektupları yollamalarına içerikleri anlaşamadığı ve bu sebeple kontrol edilmeleri imkânsız olduğu için izin verilmemesi.

Aydemir / Türkiye

24.05.2011

Aydın Cezaevi civarında başvurucunun evinde ve yakınlarıdaki 48 adreste arama gerçekleştirilmiştir. Aramalar, tünelle kaçan mahpuslara yardım sağlanmasını önlemek amacıyla yapılmıştır. Evinde yapılan arama sırasında başvurucunun akrabası hayatını kaybetmiştir.

Cengiz Kılıç / Türkiye

06.12.2011

Velayet ve çocukla yaşamayan ebeveynin çocukla iletişimi konularını da kapsayan boşanma sürecinin aşırı uzun sürmesi.

Alkaya / Türkiye

09.10.2012

Evi soyulan oyuncunun ev adresinin basın tarafından ifşa edilmesi.

Nusret Kaya ve Diğerleri / Türkiye

22.04.2014

Mahpusların akrabalarıyla telefon görüşmelerinde Kürtçe dilini kullanmalarına izin verilmemesi.

Gözüm / Türkiye

20.01.2015

Bayan Gözüm'ün bekar bir anne olarak ev edindiği oğlunun kimliğine oğlunun biyolojik annesinin adı yerine kendi adının yazılması talebinin reddedilmesi.

Y. Y. / Türkiye (no. 14793/08)

10.03.2015

Üreme yeteneğinden kalıcı olarak yoksun olmadığı için transeksüel başvurunun cinsiyet geçiş ameliyatı olmasına Türk yetkilileri tarafından izin verilmemesi.

Bremner / Türkiye

13.10.2015

Dava, Türkiye'de din değiştirme aktivitelerine katılan, Protestanlık inancını destekleyen ve "yabancı din tüccarları" olarak tanıtılan başvurucunun yer aldığı belgeselin televizyonda yayınlanmasına ilişkindir.

Sodan / Türkiye

02.02.2016

Dava, eşinin başörtülü olduğunu ve içine kapalı bir kişiliğe sahip olduğunu yazan bir raporun ardından Ankara vali yardımcısı olan başvurucunun başka bir şehre tayininin çıkmasıyla ilgilidir.

Karabeyoğlu / Türkiye

07.06.2016

Dava, Ergenekon olarak bilinen suç örgütüne başlatılan ceza soruşturması sırasında savcı olan başvuru Karabeyoğlu'nun telefonunun dinlenmesiyle ve elde edilen bilgilerin ayrı bir disiplin soruşturmasında kullanılmasıyla ilgilidir.

Telefon dinleme ceza soruşturması kapsamında yapıldığı için 8. maddeden ihlal yok

Telefon dinlemelerinde elde edilen bilgilerin disiplin yargılamasında kullanılması

nedeniyle 8. maddenin ihlali

13. maddenin ihlali (etkili başvuru yolu hakkı)

Eylem Kaya / Türkiye

13.12.2016

Dava, özellikle, cezaevi yetkililerinin tutukluların avukatıyla görüşmelerinin sistematik olarak izlenmesine ilişkindir.

Erdinç Kurt ve Diğerleri / Türkiye

06.06.2017

Dava, hasta üzerinde uygulanan yüksek risk taşıyan iki ameliyat sonucunda hastada ağır nörolojik hasar kalması (%92 engelli).

Gülbahar Özer ve Yusuf Özer / Türkiye

29.05.2018

Dava, yerel makamların Özer çiftine Ocak 2005'te Türkiye'nin güneydoğusunda askerler tarafından öldürülen iki çocuklarının cenazesini defnetmelerine izin vermemesiyle ilgilidir.

Başvurucular, çocuklarının cenazelerini istedikleri yere defnetmelerine izin verilmemesinden şikâyetçidir.

[Kaboğlu ve Oran / Türkiye](#)

30.10.2018

Dava, azınlık ve kültürel haklarla ilgili hükümete sunulmak üzere yazdıkları rapordaki görüşleri nedeniyle saldırıya uğrayan başvurululara yönelik tehdit ve nefret söylemi içeren köşe yazılarıyla ilgilidir. Başvurucular, bu yazıların ifade özgürlüğünü koruyan yasaların kapsamında olduğunu düşünen yerel mahkemeler önünde açtıkları davaları kaybetmiştir.

[Yılmaz / Türkiye](#)

04.06.2019

Dava, Bay Yılmaz'ın sınavı kazanmasına rağmen yurtdışındaki öğretmenlik işi için Eğitim Bakanlığı tarafından atamasının yapılmamasıyla ilgilidir. Bay Yılmaz atamamasının yapılmamasının kendisinin ve eşinin özel hayatıyla ilgili nedenlerle reddedildiğini iddia etmektedir.

[Ulusoy / Türkiye](#)

25.06.2019

Bu davada Bay ve Bayan Ulusoy oğullarının kalıcı ve düzeltilemez engelini Bayan Ulusoy'un hamileliği sırasında ve doğum sırasındaki tıbbi ihmale bağlamaktadır. Başvurucular ayrıca bu iddialarına karşı etkili soruşturma yürütülmediğinden şikâyet etmektedir.

8. maddeden ihlal yok

[Kemal Taşkın ve Diğerleri / Türkiye](#)

02.02.2010

Resmi Türkçe alfabede bulunmayan harflerden oluşan isimlerin resmi belgelere yazılması yasağı.

[Küçük / Türkiye ve İsviçre](#)

17.05.2011

Annesi tarafından çocuğun uluslararası kaçırılması. Babası, Türkiye'nin (kendi ülkesi) ve İsviçre'nin (çocuğun kaçırıldığı yer) çocuğun çabuk bir şekilde geri getirilmesini sağlayacak adımlar atmaması nedeniyle kendisi ve çocuk adına şikâyetinde bulunmuştur. Baba çocuğu yeniden bulduğunda, baba ve çocuk

Türkiye'ye döndükleri Esenboğa Havalimanı'ndan birkaç saat gözaltında kalmıştır.

Kabul edilemez bulunan başvurular

[S.A. / Türkiye \(no. 62299/09\)](#)

15.02.2018

Dava, başvurucunun oğlunun kötü yapıldığını iddia ettiği sünnet sonucunda fiziki olarak zarar gördüğü iddiasına ilişkindir.

[Başvuru kabul edilemez bulunmuştur.](#)

[Ahunbay ve Diğerleri / Türkiye](#)

21.02.2019

Bu başvuruda beş başvuru, planlanan Ilısu baraj yapımının 12.000 yıldan fazla geçimişi olan Hasankeyf arkeolojik bölgesini tehdit ettiğinden şikâyetçidir.

[Mahkeme bu başvuruyu konu yönünden yetkisiz olduğu gerekçesiyle kabul edilemez bulmuştur. \(Madde 35 §§ 3 \(a\) ve 4\).](#)

Düşünce, vicdan ve din özgürlüğüyle ilgili davalar (Madde 9)

9. Maddenin İhlali

[Leyla Sahin / Türkiye](#)

10.11.2005 (Grand Chamber)

Büyük Daire kararı (bakınız sayfa 3)

[Sinan Isik / Türkiye](#)

02.02.2010

Başvurucunun nüfus cüzdanındaki inancını gösteren "İslam" kelimesinin "Alevi" olarak değiştirilmesi isteğinin reddedilmesi.

[Arslan ve Diğerleri / Türkiye](#)

23.02.2010

Dini inançlarını yansıtmak amacıyla inançlarına mahsus kıyafetler giyen dini bir grubun üyelerine ceza verilmesi.

[Güler ve Uğur / Türkiye](#)

02.12.2014

Bir siyasi partinin binasında güvenlik güçleri tarafından öldürülen yasadışı örgüt üyesi (PKK) üç kişinin anısına düzenlenen cenaze törenine katılan başvurululara

terör örgütünün propagandasını yapmaktan hapis cezası verilmesi.

Yehova Şahitleriyle Dayanışma Derneği ve Diğerleri / Türkiye

24.05.2016

Dava, Mersin ve İzmir'deki Yehova Şahitlerinin ibadet edecek uygun bir yer bulmalarının mümkün olmamasına ilişkindir.

Vicdani retle ilgili davalar

Ülke / Türkiye

24.01.2006

Bay Ülke, pasifist olduğu için askerlik hizmetini yapmayı reddetmiş ve kamuya açık basın açıklamasında askerlik celbini yakmıştır. Önce askerleri askerlik hizmetinden kaçırmaya teşvik ettiği ve daha sonra nakledildiği askeri birlikte defalarca askeri üniforma giymeyi reddettiği için ceza almıştır. Neredeyse iki yıl cezaevinde kalmış, sonra yetkililerden kaçmıştır.

3. maddenin ihlali (insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı)

Ercep / Türkiye

22.11.2011

Yehova Şahidi ve vicdani retçi olan başvurucunun vicdani sebeplerle askerlik yapmayı reddetmesi.

9. maddenin ihlali

6. maddenin ihlali (adil yargılanma hakkı) Türkiye, vicdani retçilerle ilgili yasal düzenleme yapmaya ve alternatif hizmet biçimleri oluşturmaya davet edilmiştir.

Savda / Türkiye

12.06.2012

Askerlik hizmetini yerine getirmeyi reddeden vicdani ret hakkını tanıyan yasal düzenlemenin yapılmaması.

3. (aşağılayıcı muamele yasağı) ve 9. maddelerin ihlali

Askeri mahkemelerin tarafsız ve bağımsız olmaması nedeniyle Madde 6 § 1 ihlali

**İfade özgürlüğüyle ilgili davalar
(Madde 10)**

10. madde ihlalleri

Falakaoğlu ve Saygılı / Türkiye

19.12.2006

Başvurucuların basında yayınladıkları yazılarda devlet görevlilerini terör örgütlerinin hedefi olarak göstermeleri nedeniyle Terörle Mücadele Kanunu altında cezalandırılmaları.

Ulusoy ve Diğerleri / Türkiye

03.05.2007

Belediye tiyatrolarında Kürtçe oyun sergilenmesinin yasaklanması.

Asan / Türkiye

27.11.2007

Ayrılıkçı propaganda yaptığı için başvurucunun kitabının toplatılması.

Nur Radyo Ve Televizyon Yayıncılığı

A.Ş. / Türkiye

27.11.2007

Nur Radyo Ve Televizyon Yayıncılığı

A.Ş. / Türkiye (n° 2)

12.10.2010

Dini programlar yayınlayan yayın istasyonunun yasaklanması.

Sorguç / Türkiye

23.06.2009

Üniversitede profesör olan kişinin bilimsel bir konferansta meslektaşını aşağıladığı ve doçentlerin işe alım ve terfi usullerini eleştiren kağıt dağıtması nedeniyle tazminat ödemeye mahkûm edilmesi.

Cox / Türkiye

20.05.2010

Amerikalı akademisyenin Kürt ve Ermeni sorunu hakkındaki görüşlerini dile getirmesi nedeniyle Türkiye'ye girişinin yasaklanması.

Bingöl / Türkiye

22.06.2010

Türk Devleti'nin Kürt sorununu ele alış şeklini eleştiren DEHAP (Demokratik Toplum Partisi) üyesine ceza verilmesi.

Gözel ve Özer / Türkiye

06.07.2010

Bu kararında Mahkeme, basın çalışanlarının terör örgütlerinin açıklamalarını yayınladıkları için mahkemeler tarafından yeterli analiz yapılmadan haklarında açılan davalarda çok sayıda 10. madde ihlali bulmuştur. Mahkeme, neredeyse otomatik bu baskının bilgi ya da düşünceleri yayma ve alma özgürlüğü ile bağdaşmadığına karar vermiştir.

Dink / Türkiye

20.09.2010

"Türk kimliğini aşağılamaktan" mahkûm olan gazetecinin öldürülmesi.

Fatih Taş / Türkiye

05.04.2011

Türk güvenlik güçlerinin terörle mücadele faaliyetini tanıtırken ölümleri güvenlik güçlerine bağlayan ve doğrudan dâhil olan yetkililerin isimlerinin yazıldığı bir kitabın yayımlanması.

Altuğ Taner Akçam / Türkiye

25.10.2011

Başvurucu, Ermeni meselesiyle ilgili görüşleri nedeniyle yaşadığını soruşturulma korkusunun stres ve kaygı yarattığını ve bu konuda yazmaya son vermesine neden olduğunu iddia etmiştir.

Ahmet Yıldırım / Türkiye

18.12.2012

Atatürk'ün hatırasına hakaretten hakkında ceza davası açılan bir kişinin İnternet sitesine yer sağlayıcılığı yapan Google Sites'a mahkeme tarafından erişim engellenmiştir. Bu kararın sonucunda yer sağlayıcıdaki diğer bütün sitelere erişim engellenmiştir.

Cumhuriyet Vakfı ve Diğerleri / Türkiye

08.10.2013

Mayıs 2007'de o dönemin cumhurbaşkanı olan Abdullah Gül'ün 1995 yılında Guardian gazetesine verdiği röportajdan alıntı yapıldığı iddia edilen siyasi reklamın sonraki sayılarda basılmasını engellemek amacıyla Cumhuriyet gazetesine ihtiyati tedbir kararı çıkartılmıştır. Gazetenin yayıncısı, sahibi ve iki gazetecisi bu tedbir kararının ifade özgürlüğünü ihlal ettiğinden şikâyetçidir.

Dilipak ve Karakaya / Türkiye

04.03.2014

Yazdıkları köşe yazılarında üst düzey ordu mensuplarına saldırgan ifadeler kullandıklarına karar verilen iki gazeteciye yokluklarında ceza verilmesi.

Mustafa Erdoğan ve Diğerleri / Türkiye

27.05.2014

Siyasi partinin kapatılması kararıyla ilgili yayınladıkları akademik makalede Anayasa Mahkemesi üyesi üç hâkime hakaret ettikleri için Türk mahkemeleri tarafından tazminat ödemeye mahkûm edilen hukuk profesörü, editör ve yayıncı tarafından yapılan şikâyet. Makale, 2001 yılında yılda dört kez çıkan bir hukuk dergisinde yayımlanmıştır.

Murat Vural / Türkiye

21.10.2014

Bay Vural'ın şikâyeti, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün heykeline siyasi bir protesto olarak boya döktüğü için çektiği hapis cezasının uzunluğuyla ilgilidir.

Müdür Duman / Türkiye

06.10.2015

Dava, siyasi bir partinin şube başkanı olan başvurucuya parti binasında yasadışı resimler ve yayınlar bulunduğu için hapis cezası verilmesinin başvurucunun ifade özgürlüğüne yönelik orantısız bir müdahale olduğu şikâyetini incelemektedir.

Belek ve Velioğlu / Türkiye

06.10.2015

Günlük bir gazetede yasadışı silahlı bir örgütün açıklamalarına yer veren bir köşe yazısı yayınladıkları için başvuruculara Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından hapis cezası verilmesi.

Cengiz ve Diğerleri / Türkiye

01.12.2015

Dava, 5 Mayıs 2008'den 30 Ekim 2010'a kadar kullanıcıların video göndermesini, izlemesini ve paylaşmasını sağlayan bir internet sitesi olan Youtube'a erişimin engellenmesiyle ilgilidir.

Görmüş ve Diğerleri / Türkiye

19.01.2016

Dava, ifade özgürlüğünün üç farklı yönünü ele almaktadır: gazetecilik kaynaklarının korunması, gizli bilgilerin açığa çıkartılması ve muhbirlerin korunması.

Erdener / Türkiye

02.02.2016

Dava, dönemin Başbakanı Bülent Evcit'in özel bir hastanede tedavi edilmesini eleştiren açıklamalarının basında çıkmasının ardından o dönem milletvekili olan Erdener'e hakaret davası açılmasına ilişkindir.

Bilen ve Çoruk / Türkiye

08.03.2016

Dava, önceden izin almadan parti bildirisini dağıttıkları için Emek Partisi'nin Gençlik Hareketi'nin iki üyesine para cezası verilmesiyle ilgilidir.

Semir Güzel / Türkiye

13.09.2016

Dava, siyasi partisinin kongresine katılan kişilerin Kürtçe konuşmalarına izin verdiği için siyasetçi hakkında soruşturma başlatılmasına ilişkindir.

Savda / Türkiye (no. 2)

15.11.2016

Dava, Bay Savda'ya "İsraili vicdani retçilerle dayanışma içindeyiz" başlıklı basın açıklaması okuduğu için ceza verilmesiyle ilgilidir.

Kaos GL / Türkiye

22.11.2016

Dava, gayler ve lezbiyenlerle dayanışma ve kültürel araştırma derneği olan KAOS GL tarafından yayımlanan bir derginin bütün sayılarının toplatılmasıyla ilgilidir.

Sarıgül / Türkiye

23.05.2017

Dava, Bay Sarıgül'ün cezaevinde yazdığı roman taslağına ve avukatına göndermek istediği mektuba cezaevi yetkilileri tarafından el konulmasıyla ilgilidir.

Ali Çetin / Türkiye

19.06.2017

Dava, muhasebeci olan Bay Çetin'in işle ilgili bir anlaşmazlık nedeniyle yazdığı mektupta bir kamu görevlisine hakaret ettiği için hapis cezası almasına ilişkindir. Bay Çetin, çalıştığı vakıfla ilgili vergi raporu yazan kamu görevlisini

"fetva⁴ vermekle ve Bekçi Murtaza⁵ zihniyetiyle" hareket etmekle suçlamıştır.

Aydoğan ve Dara Radyo Televizyon Yayıncılık Anonim Şirketi / Türkiye

13.02.2018

Dava, esas amacı Kürtçe programları yayınlamak olan "Aydoğan ve Dara Radyo Televizyon Yayıncılık Anonim Şirketi" isimli televizyon şirketinin yönetici ve hissedarlarının ulusal güvenlik belgesi için başvurusunun ardından başlatılan idari süreçlere ilişkindir.

Kula / Türkiye

19.06.2018

Dava, üniversitede profesör olan Bay Kula'ya yaşadığı şehirden farklı bir şehirde yapılan televizyon programına üniversitesinin izni olmadan katıldığı için disiplin cezası (kınama) verilmesiyle ilgilidir.

Fatih Taş / Türkiye (5)

04.09.2018

Dava, 1994'te Türkiye'nin güneydoğusunda zorla kaybedilen bir gazeteciyle ilgili yazılan bir kitabı bastığı için yayınevi sahibine (Bay Taş) Türkiye Cumhuriyeti'ni aşağılamaktan ceza davası açılmasıyla ilgilidir.

Ali Gürbüz / Türkiye

12.03.2019

Bu dava, Ülkede Özgür Gündem gazetesinde Türk hukukuna göre terörist olarak kabul edilen örgüt liderlerinin açıklamalarını yayımladığı için yedi ayrı ceza davası açılmasıyla ilgilidir. Beş yıl ile yedi yıl arasında süren bu davaların sonunda başvuru beraat etmiş ve hiç tutuklanmamıştır.

⁴ "Fetva", dinî hukuk kuralları uyarınca İslam hukuku ile ilgili bir soruna getirilen çözümü açıklayan yetkili bir dini makam tarafından verilen bir karardır.

⁵ "Bekçi Murtaza", Türk edebiyatında diğer kişilerin hayatlarına müdahalede bulunarak bu kişilere ilkelerini ve gerçeklerini kabul ettirmeye çalışan ve bunları her şeyin üstünde tutan kurgusal bir karakterdir.

Mart ve Diğerleri / Türkiye

19.03.2019

Dava, yasadışı bir örgüt (Marksist Leninist Komünist Parti, MLKP) lehine propaganda yapan üç başvurucuya ceza yargılamasında ceza verilmesiyle ilgilidir.

Selahattin Demirtaş / Türkiye (no. 3)

09.07.2019

Dava, Demirtaş'a bir televizyon yayınında yaptığı açıklamalar nedeniyle ceza verilmesine ilişkindir.

Mahkeme, başvurucuya örgüt propagandası yapma suçundan başlatılan ceza yargılamasının acil bir sosyal ihtiyaç teşkil etmediğine ve hedeflenen amaçla orantısız ve bu nedenle demokratik bir toplumda gereksiz olduğuna karar verdi.

10. maddeden ihlal yok

Poyraz / Türkiye

07.12.2010

Başvurucunun Adalet Bakanlığı Başmüfettişi sıfatıyla, yüksek bir hâkim hakkında bazı usulsüzlük iddialarına ilişkin hazırladığı ve basına sızan bir rapora dayanarak iftira suçundan tazminat ödemeye mahkûm edilmesi.

Kabul edilemez bulunan başvurular

Demirbaş ve Diğerleri / Türkiye

09.11.2010

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önündeki sorun, belediye meclisini oluşturan üyeler tarafından temsil edilen belediyenin, 10. maddeye dayanarak, Kürtçe yayınlar sebebiyle belediye meclisinin tasfiye edilmesinden şikâyet etmesidir.

Başvuru kabul edilemez: Yerel makamların 34. madde uyarınca başvuru yapma hakkı bulunmamaktadır.

Akdeniz / Türkiye

11.03.2014

Telif yasasına aykırı müzik yayını yapan iki internet sitesine erişimin engellenmesi.

Başvuru kabul edilemez: Mahkeme, müzik yayını yapan iki internet sitesine erişimin engellenmesinin nedeni olarak telif yasasına aykırı yayın yapmalarını göstermiştir.

Temmuz 2016'daki darbe girişiminin ardından gözaltına alınan ve tutuklanan iki gazetecinin davaları

10. madde ihlalleri

Mehmet Hasan Altan / Türkiye Şahin Alpay / Türkiye

20.03.2018

Yayınlara el konulması ve yayıncıların mahkûm edilmesi

10. madde ihlalleri

Akdas / Türkiye

16.02.2010

Guillaume Apollinaire tarafından yazılan erotik bir romanın Türkçe baskısı

Sapan / Türkiye

08.06.2010

Şarkıcı Tarkan hakkında kitap

Gazetelerin basımının durdurulmasına ilişkin örnek davalar

10. madde ihlalleri

Ürper ve Diğerleri /

Türkiye 20.10.2009

Saygılı ve Bilgiç / Türkiye

20.05.2010

Turgay ve Diğerleri / Türkiye

15.06.2010

Toplanma ve dernek kurma özgürlüğüne ilişkin davalar (Madde 11)

11. Maddenin İhlali

[Demir ve Baykara / Türkiye](#)

12.11.2008

Büyük Daire kararı (bakınız sayfa 3)

[Enerji Yapi-Yol Sen / Türkiye](#)

21.04.2009

Toplu iş sözleşmesi hakkını güvence altına almak için ilan edilen bir günlük ulusal greve katılan devlet memurlarına disiplin cezası verilmesi.

[Saime Özcan / Türkiye](#)

[Kaya ve Seyhan / Türkiye](#)

15.09.2009

Üyesi oldukları işçi sendikaları tarafından düzenlenen ulusal grevlere katılan öğretmenlere verilen cezalar.

[HADEP ve Demir / Türkiye](#)

14.12.2010

Halkların Demokrasi Partisi'nin "HADEP" Anayasa Mahkemesinin 2003 tarihli kararıyla kapatılması (Anayasa Mahkemesi, söz konusu partinin yasadışı Kürdistan İşçi Partisi'ne - PKK'ya yardım ve yataklık yapmayı da kapsayan yasadışı faaliyetlerin odağı haline geldiğine karar verdi)

[Gazioğlu ve Diğerleri / Türkiye ve Akgöl ve Göl / Türkiye](#)

17.05.2011

Başvurucuların katıldığı eylemlere polis müdahalesi.

[Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası / Türkiye](#)

25.09.2012

"Anadilde eğitim hakkı"nın savunmak amacıyla tüzüğünde bu hakka yer veren öğretmenler sendikasının kapatılması için dava açılması.

[İsmail Sezer / Türkiye](#)

24.03.2015

Bir siyasi parti tarafından düzenlenen tartışma paneline katılan sendika üyesi öğretmene disiplin cezası verilmesi.

[Demokratik Toplum Partisi \(DTP\) ve Diğerleri / Türkiye](#)

12.01.2016

Dava, Kürt yanlısı sol görüşlü siyasi hareketin parçası olan Demokratik Toplum Partisi'nin ("DTP") kapatılmasına ve eşbaşkanları da dâhil olmak üzere bazı milletvekillerinin vekilliklerinin düşürülmesine ilişkindir.

[Gülcü / Türkiye](#)

19.01.2016

Dava, Temmuz 2008'de Diyarbakır'da düzenlenen bir eyleme katıldığı ve polisler tarafından taş attığı gerekçesiyle yasadışı silahlı bir örgüt olan PKK (Kürdistan İşçi Partisi) üyeliğinden bir çocuğun iki yıl tutuklu kalması ve hapis cezası ile cezalandırılmasına ilişkindir. Çocuk ayrıca terör örgütü lehine propaganda yapmaktan ve polise mukavemetten de ceza almıştır.

[Cumhuriyet Halk Partisi / Türkiye](#)

26.04.2016

Dava, Türkiye'nin ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin mal varlığının önemli bir kısmına Anayasa Mahkemesi tarafından 2007'den 2009'a kadar hesaplarında yapılan incelemeyi takiben el konulmasına ilişkindir.

[Işıkırık / Türkiye](#)

14.11.2017

Dava, PKK (Kürdistan İşçi Partisi, yasadışı bir örgüt) üyesi dört kişinin cenazesine ve bir eyleme katılan başvurucuya yasadışı örgüte üye olmaktan hapis cezası verilmesine ilişkindir.

[Aqit Demir / Türkiye](#)

27.02.2018

Dava, o dönem çocuk olan Demir'in bir eyleme katıldığı ve güvenlik güçlerine taş attığı için tutuklanmasına ilişkindir.

[Bakır ve Diğerleri / Türkiye](#)

[İmret / Türkiye \(no. 2\)](#)

10.07.2018

Dava, 2005/2006 yıllarında katıldıkları eylemler nedeniyle hapis cezası alan 13 Türkiye vatandaşı tarafından yapılan şikâyetlerle ilgilidir.

Başvurucuların beşi yasadışı silahlı örgüte üye olmakla, diğer sekizi ise örgüt propagandası yapmakla cezalandırılmıştır. Hepsi bir yıl sekiz ay ile yedi yıl arası değişen sürelerle cezaevinde kalmıştır.

11. Maddeden ihlal yok

[Zehra Vakfı ve Diğerleri / Türkiye](#)

10.07.2018

Dava, ilahiyatçı Said Nursi'nin -Şeriata dayalı Kürt devleti kurma - görüşlerini yaymayı amaçladığı gerekçesiyle 2005 yılında kapatılan ve 2013 yılına kadar aktif olmayan Zehra Eğitim Vakfı'na ilişkindir.

[MİHR Foundation / Türkiye](#)

07.05.2019

Dava, MİHR Vakfı'nın (*Medeniyet, İrfan, Hayır, Refah Vakfı*) masraflarını ve kurulma amacını karşılayacak finansal kaynaklarının yetersiz olması nedeniyle kapatılmasıyla ilgilidir.

Ayrımcılık yasağıyla ilgili davalar (Madde 14)

8. Maddeyle (özel ve aile hayatına saygı hakkı) bağlantılı olarak 14. Madde İhlalleri

[Ünal Tekeli / Türkiye](#)

16.11.2004

Başvurucunun evlendikten sonra yalnızca evlenmeden önceki kızlık soyadını kullanmasının imkânsız olması.

[Emel Boyraz / Türkiye](#)

02.12.2014

Başvurucu Boyraz'ın kamu sektöründeki işinden cinsiyeti sebebiyle çıkartılması.

[Hülya Ebru Demirel / Türkiye](#)

19.06.2018

Dava, devlet tarafından işletilen elektrik dağıtım şirketinde güvenlik görevlisi olarak çalışmasına izin verilmemesi nedeniyle başvurusunun cinsiyet temelli ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

9. Maddeyle (düşünce, inanç ve din özgürlüğü) bağlantılı olarak 14. Madde İhlalleri

[Cumhuriyetçi Eğitim ve Kültür Merkezi Vakfı / Türkiye](#)

02.12.2014

Türk hukukunda ibadet yerlerinin elektrik faturası ödemekten muaf tutulması ve başvuru vakfa bu ayrıcalığın tanınmasının reddedilmesi.

1 Numaralı Protokol'ün 2. maddesiyle (eğitim hakkı) bağlantılı olarak 14. madde ihlalleri

[Cam / Türkiye](#)

23.02.2016

Dava, kör olduğu başvurusunun Türk Ulusal Müzik Akademisi'ne öğrenci olarak kabul edilmemesine ilişkindir.

[Enver Şahin / Türkiye](#)

30.01.2018

Dava, olanakların yetersizliği sebebiyle belden aşağısı felç olan kişinin eğitimi amacıyla üniversite binasına erişiminin mümkün olmamasıyla ilgilidir.

İç hukuk yollarının tüketilmesi (Madde 35 § 1)

Kabul edilemez bulunan başvuru

[Hasan Uzun / Türkiye](#)

30.04.2013

Mahkeme, bu kararında iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının Sözleşme mekanizmasının işleyişinin vazgeçilmez bir parçası olduğunun altını çizmiştir. Türk Anayasa Mahkemesi önündeki bu yeni yolun temel yönlerini inceleyerek Mahkeme, Türk Parlamentosu'nun bu mahkemeye ilkesel olarak, Sözleşme'de korunan hak ve özgürlüklerinin ihlaline karşı doğrudan ve hızlı bir giderim sağlayacak yetkiler verdiğini tespit etmiştir.

[Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için kabul edilemez bulunmuştur.](#)

Mülkiyetin korunmasıyla ilgili davalar (1 Numaralı Protokol'ün 1. Maddesi)

1 Numaralı Protokol'ün 1. Maddesinin İhlali

[N.A. ve Diğerleri /](#)

[Türkiye \(no. 37451/97\)](#)

11.10.2005

[Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı / Türkiye](#)

09.01.2007

Tüzel kişiliğe sahip dini azınlıklara ait Türk hukukuna uygun bir şekilde kurulan vakfın tapu senedinin iptal edilmesi.

[Turgut ve Diğerleri / Türkiye](#)

08.07.2008

Tazminat ödemeden kıyı şeridi ya da Devlet ormanının bir kısmını oluşturan arazilerin tapusunun iptal edilmesi.

[Uzan ve Diğerleri / Türkiye](#)

05.03.2019

Dava, 1984'ten bu yana Uzan grubu tarafından kontrol edilen ve birkaç milyar Euro zarar etmelerinden sonra bankacılık lisansları alınan Türkiye İmar Bankası'nın faaliyetlerine ilişkin bir davada kamu kaynaklarını kötüye kullandıkları gerekçesiyle akrabaları ya da yöneticileri tarafından başlatılan soruşturmalara dayanılarak başvuru sahiplerinin (Jasmin Paris Uzan, Renç Emre Uzan, Ayla Uzan-Ashaboğlu, Nimet Hülya Talu ve Bilge Doğru) mülklerin üzerine tedbir konulmasına ilişkindir.

[Kamoy Radyo Televizyon Yayıncılık ve Organizasyon A.Ş. / Türkiye](#)

16.04.2019

Dava, başvuru sahibinin marka değerini korumak için başlattığı davalarda yerel mahkemelerin ilgili yasal düzenlemeleri geçmişe dönük olarak uygulaması ve davayı reddetmesine ilişkindir.

[Kaynar ve Diğerleri / Türkiye](#)

07.05.2019

Dava, başvuru sahipleri tarafından satın alınan arazinin "doğal sit alanı" olarak sınıflandırılması nedeniyle açılan davaya ilişkindir.

Yerel mahkemeler, dava sürerken yürürlüğe giren yeni yasa uyarınca araziye Hazine adına tescil edilmişti. Başvurucular tazminat alamamıştı.

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Uzan ve Diğerleri / Türkiye](#)

29.03.2011

Rumeli Elektrik şirketinin kurucuları olan başvuru sahipleri ve üç Türk şirketi (R Rumeli Elektrik A.Ş., ÇEAŞ ve KEPEZ A.Ş) elektrik dağıtımının tazminat ödenmeden devlete transfer edilmesinden şikâyetçidir.

[Başvuru, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur.](#)

[Arioğlu ve Diğerleri / Türkiye](#)

06.11.2012

Başvuru sahipleri, tazminat ödenmeksizin mülklerini kaybetmelerinden şikâyetçidir.

[Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için kabul edilemez bulunmuştur.](#)

[Yeşil ve Diğerleri / Türkiye ve Danyanikli / Türkiye](#)

27.09.2018

Başvuru sahipleri, çok fazla turist ilgisi çekmekle bilinen ve dağlık mera alanı olarak tanımlanan bir bölgedeki arazinin sahibidir. Dava, onların tapu senetlerinin feshedilmesiyle ilgili yargılamalara ilişkindir.

[Başvurular açıkça dayanaktan yoksun bulunarak kabul edilemez bulunmuştur.](#)

Kamulaştırmalar: Yapısal bir problem

1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin ihlali

[Sarıca ve Dilaver / Türkiye](#)

27.05.2010

Resmi bir kamulaştırma kararı alınmadan bir arazinin yıllar boyunca işgal edilmesi.

[Mahkeme, fiili kamulaştırma uygulamalarının Türkiye'de yapısal bir sorun oluşturduğunu düşünmektedir.](#)

[Yetis ve Diğerleri / Türkiye](#)

06.07.2010

[Mahkeme, Türkiye'de kamulaştırma usulünde yapısal bir sorun olduğuna karar vermiştir.](#)

Eğitim hakkıyla ilgili davalar (1 Numaralı Protokol'ün 2. maddesi)

1 Numaralı Protokol'ün 2. Maddesinin

ihlali

[Zengin / Türkiye](#)

09.10.2007

Devlet okulu öğrencisinin ağırlıklı olarak İslam'ın Sünni mezhebi üzerine eğitim veren zorunlu "din kültürü ve ahlak bilgisi" derslerinden muaf olmasına izin verilmemesi.

[Temel ve Diğerleri / Türkiye](#)

03.03.2009

Kürtçe dil dersleri verilmesini talep eden on sekiz öğrencinin iki dönem üniversiteden uzaklaştırılması.

[Mansur Yalçın ve Diğerleri / Türkiye](#)

16.09.2014

Alevi inancına sahip başvuruçular, okullarda verilen zorunlu din ve ahlak derslerinin kapsamının İslam'ın Sünni anlayışına dayanmasından şikâyet etmektedir.

[Mehmet Reşit Arslan ve Orhan Bingöl / Türkiye](#)

18.06.2019

Dava, hükümlü iki mahpusun eğitim haklarına ilişkindir.

Serbest seçim hakkıyla ilgili davalar (1 Numaralı Protokol'ün 3. Maddesi)

1 Numaralı Protokol'ün 3. Maddesinin İhlali

[Söyler / Türkiye](#)

17.09.2013

Ödenmemiş çekler sebebiyle mahkûm edilen iş insanının cezaevinde olduğu 2007'de ya da şartlı tahliyle serbest bırakıldıktan sonra 2011'deki genel seçimlerde oy kullanmasına izin verilmemesi

Mahkeme, Türkiye'de özellikle hükümlülere uygulanan oy verme yasağının otomatik ve ayrımcı olduğuna ve suçun niteliği ya da ağırlığı, hapis cezasının

süresi ya da mahpusun bireysel durumu dikkate alınmadan verildiğine karar vermiştir. Sözleşme kapsamında güvence altına alınan hayati öneme sahip bir hakla ilgili olarak bu kadar katı bir tedbir uygulanması, Devlet'in hükümlü mahpusların seçim hakları gibi konularda kabul edilebilir takdir payının dışında kalmaktadır.

[Murat Vural / Türkiye](#)

21.10.2014

(bakınız diğerleri arasında, 10. maddeyle ilgili davalar)

1 Numaralı Protokol'ün 3. Maddesinden ihlal yok

[Özgürlük ve Dayanışma Partisi / Türkiye](#)

10.05.2012

Asgari temsil kriterini karşılamadığı için siyasi bir parti olan ÖDP'nin kamu yardımından yararlanmasına Anayasa Mahkemesi tarafından izin verilmemesi.

Mahkeme, ÖDP ile yardım alan diğer partilere uygulanan muameledeki farkın aday listelerini ayrıştırmaktan kaçınarak ulaşılmak istenen demokratik çoğulculuk meşru amacıyla orantılı olduğuna karar verdi.

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Cumhuriyet Halk Partisi / Türkiye](#)

30.11.2017

Dava, cumhurbaşkanının yetkileriyle ilgili anayasal hükümlerin değiştirilmesi ve kaldırılması için 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen referandum hakkında Türk muhalefet partisi tarafından şikâyete ilişkindir. Mahkeme, başvuruçuların şikâyetini Sözleşme maddeleri uyarınca konu bakımından yetkisiz olduğu gerekçesiyle kabul edilemez buldu.

Kuzey Kıbrıs'taki durumla ilgili davalar

[Loizidou / Türkiye](#)

18.12.1996

(Türkiye'yle ilgili AİHM kararı): Kıbrıs vatandaşı olan mülk sahibinin Kuzey Kıbrıs'taki mülküne erişiminin olmaması.

[1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin ihlali \(mülkiyetin korunması\)](#)

[8. maddeden ihlal yok \(özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı\)](#)

Mahkeme'ye benzer başvurular yapılmış ve Mahkeme benzer ihlaller bulmuştur⁶:

[Xenides-Arestis / Türkiye](#)

22.12.2005⁷

Kıbrıs vatandaşı olan başvurucunun 1974'ten bu yana Kuzey Kıbrıs'taki evine gidememesi. *Loizidou*'daki başvurucunun aksine Bayan Xenides-Arestis, Kuzey Kıbrıs'taki evine gidip orada yaşayabildi.

[8. maddenin ihlali \(özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı\)](#)

[1 Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin ihlali \(mülkiyetin korunması\)](#)

[Isaak / Türkiye](#) ve [Solomou / Türkiye](#)

24.06.2008

(yukarıda yaşam hakkı başlığına bakınız)

Kabul edilemez bulunan başvurular

[Demopoulos ve diğer yedi başvuru](#)

05.03.2010

Bu başvurularda Mahkeme, değiştirilen yasanın ulaşılabilir olduğunu ve Kuzey Kıbrıs'taki mülklerinden mahrum bırakılan Kıbrıslı Rumlar için etkili bir başvuru yolu olduğuna karar verdi.

15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından alınan tedbirlerle ilgili davalar

[Mercan / Türkiye](#)

17.11.2016

Dava, darbe girişiminin ardından görevinden ihraç edilen hâkimin tutukluluğuna ilişkindir.

[Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için kabul edilemez bulunmuştur.](#)

[Türkçe basın özeti.](#)

[Zihni / Türkiye](#)

08.12.2016

Dava, öğretmen olan başvurucunun darbe girişiminden sonra ilan edilen olağanüstü hal bağlamında Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılan kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilmesiyle ilgilidir.

[Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için reddedilmiştir. \(Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları\)](#)

[Türkçe basın özeti.](#)

[Catal / Türkiye](#)

10.03.2017

Darbe girişiminden sonra alınan tedbirlerden biri olarak olağanüstü halde kabul edilen kanun hükmünde kararnameyle Hâkimler Yüksek Kurulu tarafından bir hâkimin ihraç edilmesi.

[Türkçe basın özeti.](#)

[Köksal / Türkiye](#)

23.06.2017

Dava, Bay Köksal'ın darbe girişiminden sonra alınan tedbirler kapsamında çıkartılan kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilmesine ilişkindir.

[Başvuru, iç hukuk yolları tüketilmediği için reddedilmiştir.](#)

[Türkçe basın özeti.](#)

Kaydadeğer diğer davalar, ihlal ve kabul edilemezlik kararları

[Tendik ve Diğerleri / Türkiye](#)

22.12.2005

Yargılamaların süresi hususunda başvuru yolunun olmaması.

⁶ 27.01.09: Evagorou Christou (18403/91), Ioannou (18364/91), Kyriacou (18407/91), Michael (18361/91), Nicola (18404/91), Sophia Andreou (18360/91); 20.01.09: Gavriel (41355/98), Orphanides (36705/97)

⁷ Aynı davada, 7 Aralık 2006 tarihli Daire [kararında](#) Mahkeme, adil tazmin sorunuyla ilgili karar verdi.

13. maddenin ihlali (etkili başvuru yolu hakkı)

Kabul edilemez bulunan başvurular

Türkiye'deki terör mağdurları için tazminat usulüne ilişkin başvurular

İçyer / Türkiye

12.01.2006

Mahkeme, yeni kurulan bir başvuru yolu olan ve 27 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe giren terör ya da terörle mücadelede doğan zararların karşılanması hakkında kanunu incelemiş ve bu kanunun "ulaşılabilir" ve "makul başarı şansı" sunabilir olduğuna karar vermiştir. Buna dayanılarak, Mahkeme önünde bekleyen 800 başvuru kabul edilemez bulunmuştur.

Akbayır ve Diğerleri / Türkiye, Fidanten ve Diğerleri / Türkiye, Bingölbali ve Diğer 54 Kişi / Türkiye ve Boğuş ve Diğer 91 başvuru / Türkiye

08.07.2011

Bekleyen kaydadeğer davalar

Büyük Daire

Selahattin Demirtaş / Türkiye (no. 2) (no. 14305/17)

Dava, olaylar sırasında Kürt yanlısı sol görüşlü bir siyasi parti olan Halkların Demokratik Partisi (HDP) eş genel başkanı olan Selahattin Demirtaş'ın gözaltına alınması ve tutuklanmasına ilişkindir.

Sözleşme'nin 5 §§ 1 ve 3 maddelerine (özgürlük ve güvenlik hakkı ve makul bir süre içinde yargılanma ve serbest bırakılma hakkı) dayanarak başvuru, tutuklanmasının ve tutukluluğunun devam ettirilmesinin keyfi olduğundan; tutukluluğunun süresinin aşırı olduğundan; ve ilgili yargı kararlarının kanunda yer verilen tutuklama gerekçelerine atıf yapmaktan başka gerekçe içermediğinden, kullanılan kelimelerin kısa, birbirini tekrar eden ve basmakalıp olduğundan şikâyet etmektedir.

5 § 4 maddesine (tutukluluğunun hukukiliğinin hızlı bir şekilde değerlendirilmesi hakkı) dayanarak başvuru, soruşturma dosyasına erişimine izin verilmemesinin kendisini, hakkında verilen tutuklama kararına etkili bir şekilde itiraz etmekten alıkoyduğundan şikâyetçidir.

Anayasa Mahkemesi önündeki sürecin "hızlı bir şekilde" karar verme yükümlülüğüyle uyumlu olmadığını ileri sürmektedir. Buna ek olarak başvuru, tutukluluğunun 1 Numaralı Protokol'ün 3. maddesini (serbest seçim hakkı) ihlal ettiğinden şikâyetçidir. Madde 5 § 3 ile bağlantılı olarak 18. maddeye (hakların kullanımına getirilen sınırlandırmaların sınırlandırılması) dayanan başvuru, siyasi yetkililer hakkında eleştirel görüşler dile getirdiği için tutuklandığını ve tutuklanmasındaki amacın kendisini susturmak olduğunu iddia etmektedir. Başvuru ayrıca 10. maddenin (ifade özgürlüğü) ve 34. maddenin (bireysel başvuru hakkı) ihlal edildiğini iddia etmektedir.

20 Kasım 2018 tarihli [kararında](#) Mahkeme, oybirliği ile, Madde 5 § 1'in (özgürlük ve güvenlik hakkı) ihlal edilmediğine; Madde 5 § 3'ün (gecikmeksizin hakim karşısına çıkartılma hakkı) ihlal edildiğine; ve Madde 5 § 4'ün (tutukluluğunun hukukiliğinin hızlı bir şekilde değerlendirilmesi hakkı) ihlal edilmediğine karar vermiştir. Daire, Demirtaş'ın bir suç işlediğine dair "makul bir şüpheyle" gözaltına alınıp tutuklandığını kabul etmiştir. Ancak yerel mahkemeler tarafından verilen kararı dikkate alan Mahkeme, Demirtaş'ın tutukluluğunun süresinin yargı makamları tarafından "yeterli" kabul edilemeyecek gerekçelerle uzatıldığına karar vermiştir.

Daire ayrıca, oybirliğiyle, Sözleşme'nin 1 Numaralı Ek Protokol'ünün 3. maddesinin (serbest seçim hakkı) ihlal edildiğine karar vermiştir. Her ne kadar Demirtaş görevi süresince milletvekili statüsünü kullanmaktan alıkonulmuşsa da, tutukluluğu sebebiyle Millet Meclisi'ndeki faaliyetlere katılamaması halkın fikirlerini özgürce ifade etmesi hakkına, seçilme hakkında ve Parlamento'da bulunma hakkına orantısız bir müdahale teşkil etmektedir.

Daire ayrıca, bir oya karşı altı oyla, Madde 5 § 3'le bağlantılı olarak 18. maddenin (hakların kullanımına getirilen sınırlandırmaların sınırlandırılması) ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, Demirtaş'ın tutukluluğunun özellikle iki kritik kampanya sırasında, yani referandum ve cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında uzatılmasının belirtilenden farklı bir amaç güttüğüne

demokratik toplum kavramının odağında olan çoğulculuğu boğma ve siyasi tartışma özgürlüğünü sınırlandırma amacı taşıdığına karar vermiştir.

Ulaştığı bütün sonuçları dikkate alarak Daire, oybirliğiyle, 10. madde şikâyetinin (ifade özgürlüğü) kabul edilebilir olup olmadığını ya da esasını ayrıca incelemeye gerek görmemiştir.

Daire ayrıca, oybirliğiyle, taraf devletin 34. madde (bireysel başvuru hakkı) altındaki yükümlülüklerini ihlal etmediğine karar vermiştir.

Son olarak Daire, oybirliğiyle, 46. madde altında (kararların bağlayıcı gücü ve kararların uygulanması) taraf devletin başvuruçunun tutukluluğuna son vermek için alınması gereken bütün tedbirleri almakla yükümlü olduğunu belirtmiştir.

[Dava 18 Mart 2019'da Büyük Daire'ye gönderilmiştir.](#)

[Büyük Daire duruşması 18 Eylül 2019'da.](#)

Daire

2011'de Hükümet'e bildirilen davalar (kapsamlı olmayan liste)

[Ergenekon suç örgütüne karşı yürütülen operasyon kapsamında tutuklanan kişilerle ilgili davalar](#)

Ahmet Tuncay Özkan / Türkiye (no. 15869/09 - 13.12.2011 tarihli [Kabul edilebilirlik hakkında karar](#).)

Levent Gökteş / Türkiye (no. 59374/10 - 13.12.2011 tarihli [Kabul edilebilirlik hakkında karar](#).)

2012'de Hükümet'e bildirilen davalar (kapsamlı olmayan liste)

[Cezaevinde Ölüm](#)

Sozen ve Diğerleri / Türkiye
(no. 65578/10 - 26.06.2012'de [Hükümet'e bildirildi](#))

2015'te Hükümet'e bildirilen davalar (kapsamlı olmayan liste)

[2007'de Ergenekon suç örgütünü hedef alan operasyonlarda tutuklanan kişilerle ilgili davalar](#)

Okyaltırık / Türkiye

(no. 56274/09 -12.03.2015 tarihinde [Hükümet'e bildirildi](#).)

[Sınırdışı edilmeleri talebiyle idari gözetim merkezinde tutulan başvuruçulara ilişkin davalar](#)

Bimurzaeva ve Diğerleri / Türkiye

(no. 4633/15 -27.05.2015 tarihinde [Hükümet'e bildirildi](#).)

2017'de Hükümet'e bildirilen davalar (kapsamlı olmayan liste)

[15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından alınan tedbirlere ilişkin davalar](#)

Gazeteciler:

[Sabuncu ve Diğerleri / Türkiye](#)

(no. 23199/17)

[Taş / Türkiye](#) (no. 72/17)

[Aksoy / Türkiye](#) (no. 80/17)

[Ilıcak / Türkiye](#) (no. 1210/17)

[Ahmet Altan / Türkiye](#) (no. 13252/17)

[Bulaç / Türkiye](#) (no. 25939/17)

[Yücel / Türkiye](#) (no. 27684/17)

[Sık / Türkiye](#) (no. 36493/17)

Milletvekilleri:

Yüksekdağ Şenoğlu / Türkiye
(no. 14332/17)

Baluken / Türkiye (no. 24585/17)

Konca / Türkiye (no. 25445/17)

Zeydan / Türkiye (no. 25453/17)

Akdoğan / Türkiye (no. 25462/17)

Irmak / Türkiye (no. 25463/17)

Encu / Türkiye (no. 25464/17)

Yıldırım / Türkiye (no. 31033/17)

Aydoğan / Türkiye (no. 36268/17)

Demirel / Türkiye (no. 39732/17)

Bilgen / Türkiye (no. 41087/17)

Haziran 2017'de [Hükümet'e bildirilen davalar](#)

Öğretmenler:

[Gülmen / Türkiye \(no. 46171/17\)](#) ve
[Özakça / Türkiye \(no. 45940/17\)](#)

**2018'de Hükümet'e bildirilen davalar
(kapsamlı olmayan liste)**

15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından alınan tedbirlere ilişkin davalar

[Kavala / Türkiye](#) (no. 28749/18)
[Özdemir / Türkiye](#) (no. 14606/18)
[Bas / Türkiye](#) (no. 66448/17)
[Güler / Türkiye](#) (no. 62170/17)
[Kılıç / Türkiye](#) (no. 43979/17)
[Ablak / Türkiye](#) (no. 28566/17)

**2019'da Hükümet'e bildirilen
davalar (kapsamlı olmayan
liste)**

15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından, özellikle yargı mensuplarının tutukluluğuna ilişkin davalar

[Altun / Türkiye \(no. 60065/16\)](#) ve diğer
[545 başvuru](#)

**AİHM Basın Birimi İletişim:
+33 3 90 21 42 08**